

Lekcja edukacyjna dla 5-6 klas szkół podstawowych

Temat:

Bullying – kiedy mówimy o przemocy rówieśniczej?

Cele:

1. zapoznanie uczniów z terminami: agresja, przemoc, bullying;
2. pokazanie uczniom jakie zachowania uważane są za przemoc;
3. pokazanie uczniom perspektywy sprawcy, ofiary i świadka przemocy rówieśniczej.

Potrzebne materiały:

1. tablica lub flipchart,
2. kreda lub marker,
3. karty pracy: załącznik nr 1a, 1b i 1c.

Jeśli istnieje taka możliwość najlepiej ułożyć krzesła w kręgu.

Czas trwania:

1 godzina lekcyjna.

Scenariusz:

1. Zapoznanie uczniów z tematem lekcji. Zawarcie kontraktu z uczniami poprzez pytanie: Co byłoby wam potrzebne, aby podczas lekcji czuć się bezpiecznie oraz móc swobodnie się wypowiadać? Wspólne ustalenie najważniejszych zasad potrzebnych nauczycielowi oraz uczniom, zapisanie ich i pozostawienie w widocznym miejscu przez całą lekcję.
2. Nauczyciel mówi uczniom, że przeczyta im teraz trzy definicje: agresji, przemocy oraz bullyingu. Po przeczytaniu każdej z nich pyta jak myślą czego dotyczy ta definicja?
 - *Agresja* – ukierunkowane i intencjonalne zachowanie wobec innych ludzi lub siebie samego mające na celu spowodowanie krzywdy.
 - *Przemoc* – to intencjonalne działanie, gdy jedna osoba ma przewagę nad drugą. Osoba, która doświadcza tego zachowania, odczuwa cierpienie (fizyczne i/lub psychiczne).
 - *Bullying* (pochodzi od terminu bully – tyranizowanie/napastowanie) – powtarzalne zachowanie osoby lub grupy mające na celu znęcanie się nad inną osobą z intencją skrzywdzenia. Może przyjmować formy przemocy werbalnej, fizycznej, cyberprzemocy lub społecznej (niszczenie więzi z innymi ludźmi).
3. Podzielenie uczniów na trzy grupy i poproszenie o wypisanie na kartkach przykładów przemocy słownej, fizycznej, cyberprzemocy lub przemocy społecznej. Przedstawienie opracowanych wyników na forum i dyskusja.

Jeśli tempo pracy klasy nie pozwoli na realizację całej lekcji, można zrezygnować z punktu 3.

Ważne, by uczniowie mieli świadomość, że np. obgadywanie, plucie, pokazanie środkowego palca, niszczenie czyichś rzeczy, wyśmiewanie (np. z powodu ubrania), zamieszczanie negatywnych komentarzy w Internecie to – też przemoc.

4. Poproszenie uczniów, aby zastanowili się, dlaczego rówieśnicy stosują wobec siebie przemoc:
 - mają takie wzorce z domu,
 - walka o atrakcyjność w grupie,
 - chęć bycia zaakceptowanym,
 - chęć poczucia przynależności do jakiejś grupy.
5. Rozdanie ustalonym wcześniej grupom poniższego opisu wraz z tabelką i prośbą o uzupełnienie (każda z grup dostaje do opracowania innego bohatera).

Kasia chodzi do 6 klasy szkoły podstawowej. Wcześniej uważała się za lubianą uczennicę, ale odkąd do jej klasy przyszła nowa dziewczyna – Agnieszka, coś się zmieniło. Teraz codziennie rano nie ma ochoty wychodzić z domu. Jedynie Hania pozostała jej przychylna i z nią może porozmawiać o wszystkim. Kasia próbowała rozmawiać z mamą o zaistniałej sytuacji, ale ta powiedziała jej, żeby poradziła sobie sama. Dziewczyny nie chcą iść do wychowawczyni, bo nauczycielka powiedziała, że Aga jest nową uczennicą i należy być dla niej miłym. Hania jest dezorientowana i nie wie, co ma robić. Bardzo chciałaby pomóc przyjaciółce, ale czuje się bezradna. Agnieszka krytykuje wygląd Kasi, mówi, że kompletnie nie ma stylu. Ostatnio nawet podłożyła jej nogę tak, że Kasia się potknęła. Cała klasa zaczęła się z niej śmiać. Agnieszka przeniosła się z innej szkoły, gdzie dziewczyny często sobie dokuczały. Jej rodzice są bardzo zapracowani i nie mają dla niej zbyt wiele czasu.

Przedstawienie opracowań oraz dyskusja. Ważne, by uczniowie zauważyli perspektywę każdej z trzech osób.

6. Pytanie do uczniów: co zapamiętają ważnego dla nich z dzisiejszej lekcji?

Załącznik nr 1a

Kasia chodzi do 6 klasy szkoły podstawowej. Wcześniej uważała się za lubianą uczennicę, ale odkąd do jej klasy przyszła nowa dziewczyna – Agnieszka, coś się zmieniło. Teraz codziennie rano nie ma ochoty wychodzić z domu. Jedyne Hania pozostała jej przychylna i z nią może porozmawiać o wszystkim. Kasia próbowała rozmawiać z mamą o zaistniałej sytuacji, ale ta powiedziała jej, żeby poradziła sobie sama. Dziewczyny nie chcą iść do wychowawczyni, bo nauczycielka powiedziała, że Aga jest nową uczennicą i należy być dla niej miłym. Hania jest dezorientowana i nie wie, co ma robić. Bardzo chciałaby pomóc przyjaciółce, ale czuje się bezradna. Agnieszka krytykuje wygląd Kasi, mówi, że kompletnie nie ma stylu. Ostatnio nawet podłożyła jej nogę tak, że Kasia się potknęła. Cała klasa zaczęła się z niej śmiać. Agnieszka przeniosła się z innej szkoły, gdzie dziewczyny często sobie dokuczały. Jej rodzice są bardzo zapracowani i nie mają dla niej zbyt wiele czasu.

Kasia

Jakie myśli, emocje mogą towarzyszyć dziewczynie?

Jakie mogą być dalsze konsekwencje zaistniałej sytuacji?

Co może zrobić dziewczyna?

Co by jej w tym pomogło?

Załącznik nr 1b

Kasia chodzi do 6 klasy szkoły podstawowej. Wcześniej uważała się za lubianą uczennicę, ale odkąd do jej klasy przyszła nowa dziewczyna – Agnieszka, coś się zmieniło. Teraz codziennie rano nie ma ochoty wychodzić z domu. Jedynie Hania pozostała jej przychylna i z nią może porozmawiać o wszystkim. Kasia próbowała rozmawiać z mamą o zaistniałej sytuacji, ale ta powiedziała jej, żeby poradziła sobie sama. Dziewczyny nie chcą iść do wychowawczyni, bo nauczycielka powiedziała, że Aga jest nową uczennicą i należy być dla niej miłym. Hania jest zdezorientowana i nie wie, co ma robić. Bardzo chciałaby pomóc przyjaciółce, ale czuje się bezradna. Agnieszka krytykuje wygląd Kasi, mówi, że kompletnie nie ma stylu. Ostatnio nawet podłożyła jej nogę tak, że Kasia się potknęła. Cała klasa zaczęła się z niej śmiać. Agnieszka przeniosła się z innej szkoły, gdzie dziewczyny często sobie dokuczały. Jej rodzice są bardzo zapracowani i nie mają dla niej zbyt wiele czasu.

Agnieszka

Dlaczego Agnieszka tak się zachowuje?

Jakie myśli, emocje mogą towarzyszyć dziewczynie?

Jakie mogą być dalsze konsekwencje zaistniałej sytuacji?

Co może zrobić dziewczyna?

Co by jej w tym pomogło?

Załącznik nr 1c

Kasia chodzi do 6 klasy szkoły podstawowej. Wcześniej uważała się za lubianą uczennicę, ale odkąd do jej klasy przyszła nowa dziewczyna – Agnieszka, coś się zmieniło. Teraz codziennie rano nie ma ochoty wychodzić z domu. Jedyne Hania pozostała jej przychylna i z nią może porozmawiać o wszystkim. Kasia próbowała rozmawiać z mamą o zaistniałej sytuacji, ale ta powiedziała jej, żeby poradziła sobie sama. Dziewczyny nie chcą iść do wychowawczyni, bo nauczycielka powiedziała, że Aga jest nową uczennicą i należy być dla niej miłym. Hania jest zdezorientowana i nie wie, co ma robić. Bardzo chciałaby pomóc przyjaciółce, ale czuje się bezradna. Agnieszka krytykuje wygląd Kasi, mówi, że kompletnie nie ma stylu. Ostatnio nawet podłożyła jej nogę tak, że Kasia się potknęła. Cała klasa zaczęła się z niej śmiać. Agnieszka przeniosła się z innej szkoły, gdzie dziewczyny często sobie dokuczały. Jej rodzice są bardzo zapracowani i nie mają dla niej zbyt wiele czasu.

Hania

Jakie myśli, emocje mogą towarzyszyć dziewczynie?

Jakie mogą być dalsze konsekwencje zaistniałej sytuacji?

Co może zrobić dziewczyna?

Co by jej w tym pomogło?